

Brslen bradavičnatý

Euonymus verrucosus Scop.

Stupeň ohrožení: C4

POPIS

Bohatě větvený keř, obvykle dosahující výšky 1-3 m. Mladé větve zelené, postupně se barvící do hněda, hustě pokryté bradavičkami. Listy krátce řapíkaté, zašpičatělé, vejčité až eliptické, s pilovitým okrajem. Čepel dlouhá 1,5-6 cm. Charakteristické je pestré podzimní zbarvení, nejčastěji v různých odstínech oranžové a růžové. Oboupohlavné 4četné květy na 2-7 cm dlouhých květních stopkách skládají 3-7kvěťtý vidlan vyrůstající z paždí listů. Koruna výrazně žilkovaná, žlutohnědá až narůžovělá 6-8 mm v průměru. Kvete v květnu a červnu, plodem jsou čtyřhranné, zaoblené, růžové tobolky, ze kterých v době zralosti vykukují tmavá, semena nedokonale krytá v oranžovém míšku.

EKOLOGICKÉ NÁROKY

Druh světlých listnatých lesů, lesních ekotonových společenstev, teplomilných křovin i skalních stanovišť, obvykle v nadmořských výškách od 200 do 500 m n. m. Dává přednost minerálně bohatým, často vápniťým podkladům, vyskytuje se však i na granodioritu, rulách nebo fylitech. Půdy preferuje hlinité, nevyhýbá se ani mělkým substrátům s vyšším obsahem skeletu. Podle databázových údajů je nejvíce zastoupen ve společenstvech svazů *Quercion pubescenti-petraeae* (154 z celkových 631 snímků), *Carpinion* (137) a *Tilio-Acerion* (95). V rámci vegetace křovin svazu *Berberidion* je uváděn v 34 případech, ve skalních společenstvech se uplatňuje zvláště v rámci svazu *Seslerio-Festucion pallentis* (30 snímků). Lesnicko-typologická databáze zahrnuje údaje o výskytu brslenu bradavičnatého z široké plejády souborů lesních typů, nejčastěji v rámci živné, obohacené a extrémní ekologické řady v 1. až 3. vegetačním stupni.

ROZŠÍŘENÍ

Středo- a východo-evropský druh. Areál zahrnuje větší část Polska, Moravu, Rakousko, Itálii, Balkán, (okrajově i Turecko) a východní Evropu po Ural a Kavkaz. V ČR se přirozeně vyskytuje jen na Moravě, kterou prochází západní hranice celkového rozšíření. Ostrůvkovitě se objevuje také v okolí Hranic, Štamberku, na Valašsku, u Zábřehu na Moravě a vzácně také na Hlučínsku a Jesenicku. Celkem je uváděn z 3500 lokalit a 23 fytochorionů, zvláště z jihomoravského termofytika a přilehlých okresů mezofytika.

PŘÍČINY OHROŽENÍ

Druh v současnosti není ohrožen. Mezi ohrožené dřeviny byl dříve zařazen z důvodu svého omezeného areálu v rámci ČR. V aktuálním Červeném seznamu české flóry se již neuvádí. Ochranu však jistě zaslouží izolované populace mimo hlavní areál.

SEZNAM LITERATURY

GRULICH V., 2012. *Red List of vascular plants of the Czech Republic: 3rd edition*. Preslia 84: 631-645.

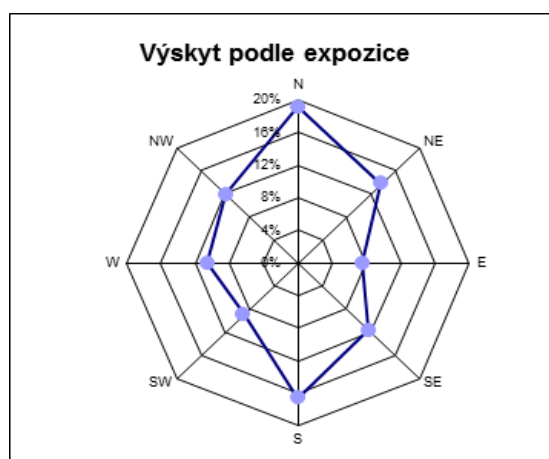
HOFMAN J., 1954. *Z ekologie brslenu bradavičnatého na Silické planině*. Pr. Výuk. Úst. Lesn., 4: 147-161.

HRABĚTOVÁ-UHROVÁ A., 1952. *Orientační studie o brslenu bradavičnatém*. Sborn. Klubu Přírod. Brno 29/2: 277-285.

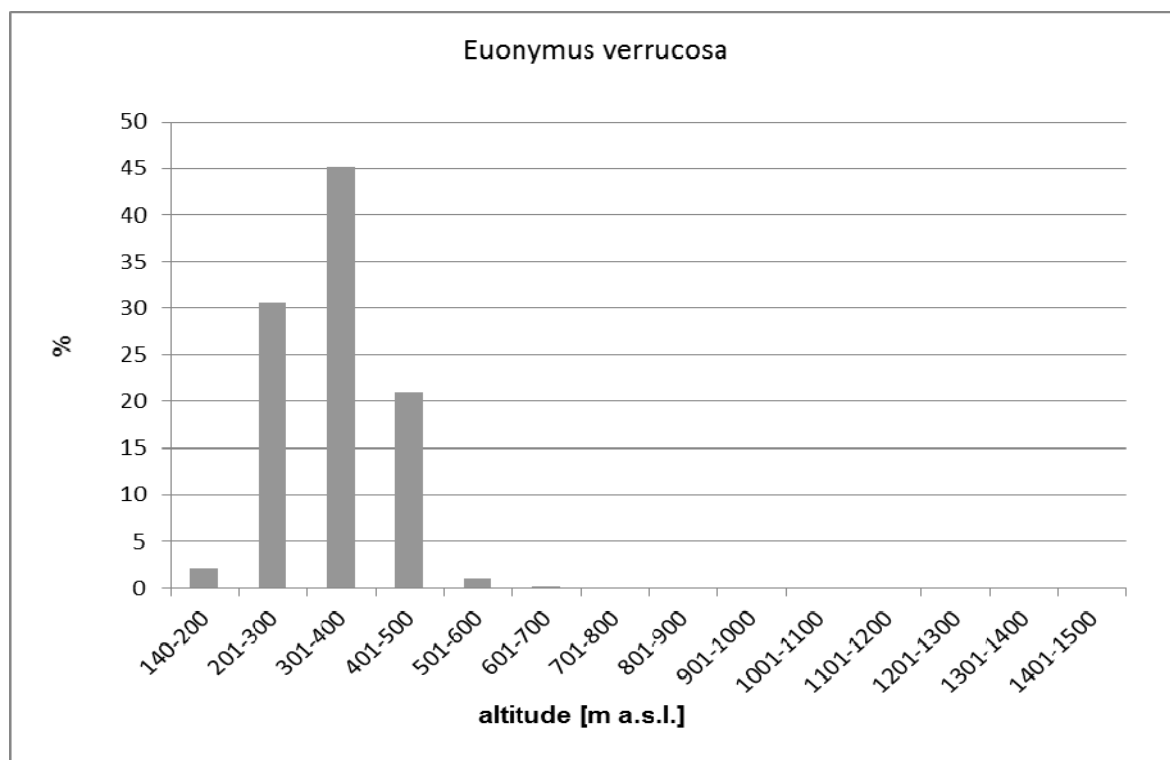
RYCHNOVSKÁ-SOUDKOVÁ M., 1955. *Vztah některých vnějších podmínek k hromadění gutty u Euonymus verrucosa*. Lesn. Pr. 34: 436-441.

SKALICKÁ A., 1997. *Celastraceae R. Br. – jesencovité*. In. SLAVÍK B. (ed). *Květena České republiky*. Vol. 5, Academia, Praha, 432-435 pp.

ÚRADNÍČEK L., MADĚRA P., TICHÁ S., KOBLÍŽEK J., 2010. *Dřeviny České republiky*. II. vyd. Lesnická práce, Kostelec n. Č. L., 368 p.



Výskyt podle nadmořské výšky

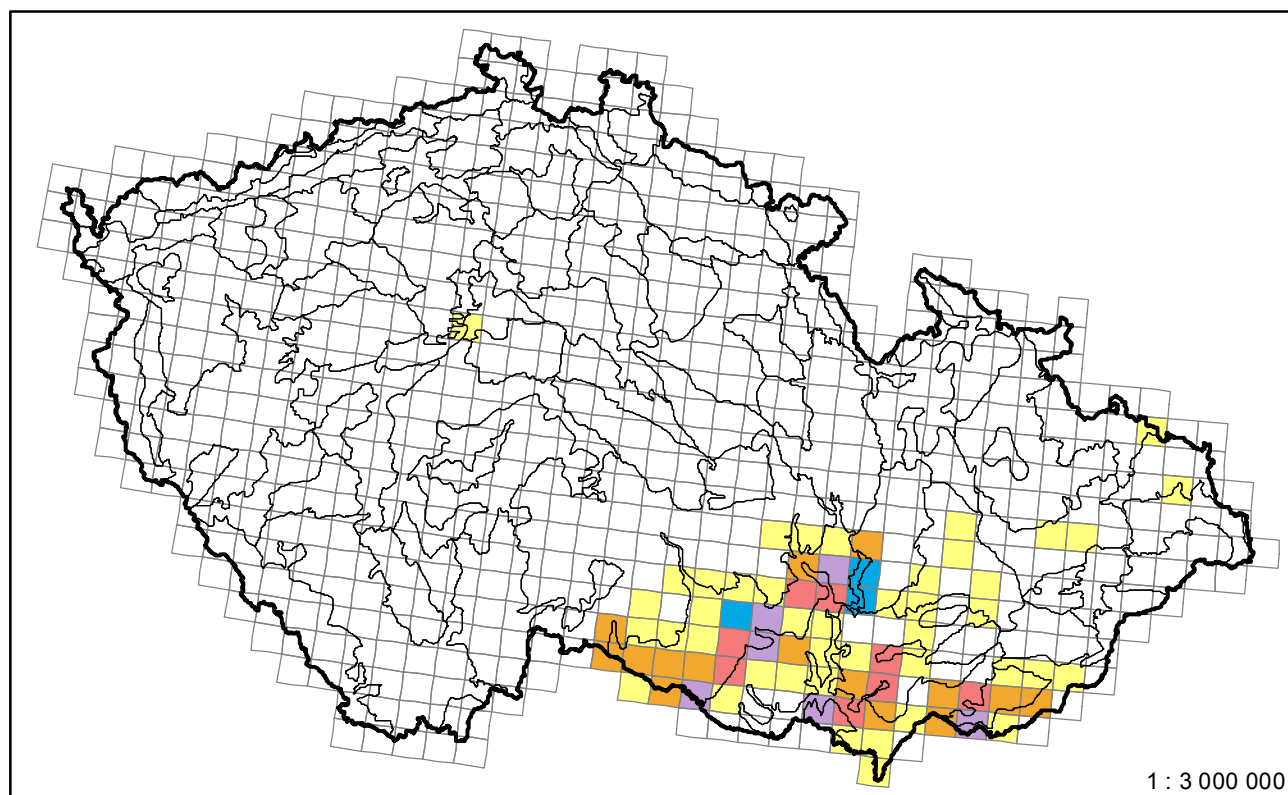


Výskyt podle SLT

	extreme			acid				trophic						humus enriched			water enriched			gleying			wet		turf
	X	Z	Y	M	K	N	I	S	F	C	B	W	H	D	A	J	L	U	V	O	P	Q	T	G	R
9																									
8																									
7																									
6																									
5																									
4					1			3			2			2	2										
3	7	1	1		1			8		7	2	3	9	8	9	12	1	2							
2	2	1			2			11		18	13		27	21	11		6								
1	18	3			2			1		8	3		24	10	2	8	6		2						
0										1															

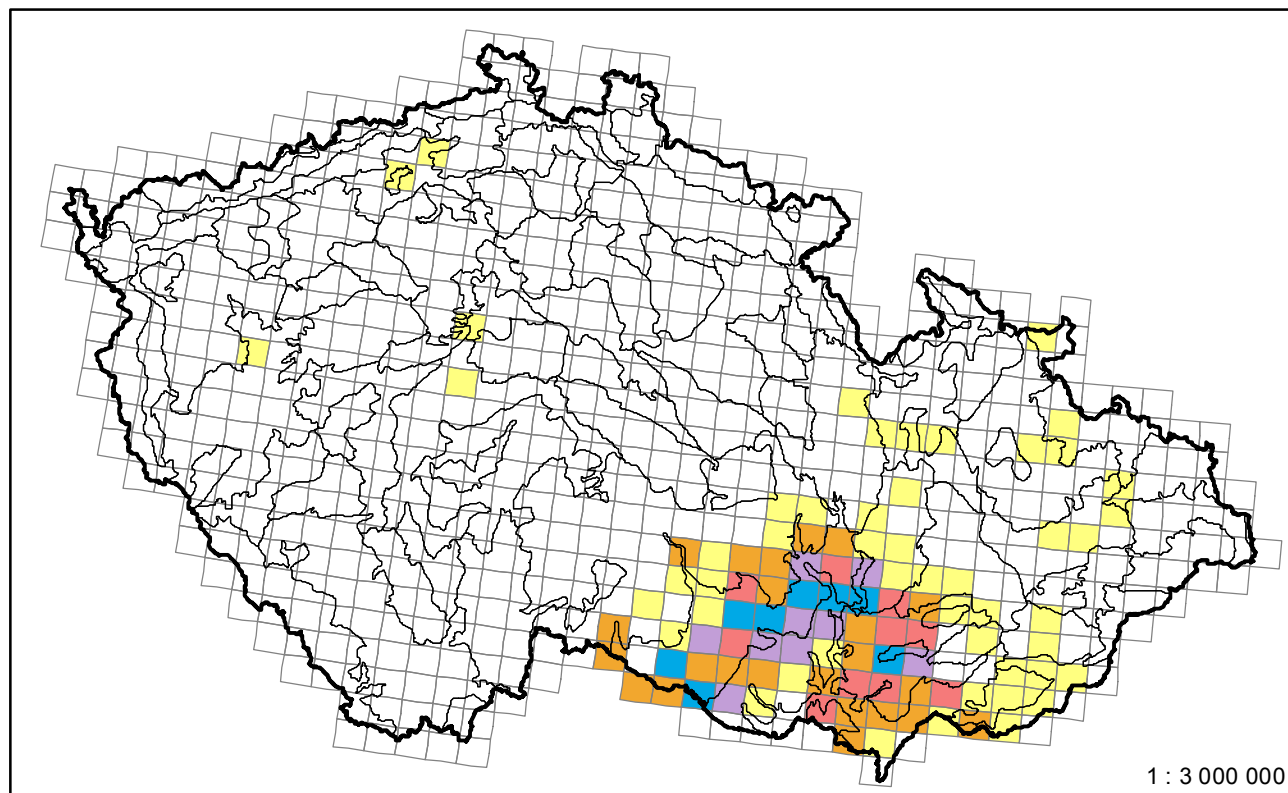


Výskyt do roku 2000



počet lokalit 1 - 4 5 - 10 11 - 20 21 - 32 33 - 62

Výskyt po roce 2001



počet lokalit 1 - 5 6 - 12 13 - 33 34 - 55 56 - 140